

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/221/2018
Identifikačné číslo spisu:	4411208737
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4411208737.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1. maloletej A. E., narodenej XX. U. XXXX, bývajúcej v C., C. XX, zastúpená zákonnou zástupkyňou - matkou A. A., bývajúcou v C., C. XX, 2. Q. E., bývajúcej v C., P. XXXX/XX, 3. V. E., bývajúcim v C., P.Á. XXXX/XX, 4. M. E., bývajúcim v V. A., G.Z. Z. XXXX/XX, 5. A. A., bývajúcej v C., C. XX, všetci zastúpení Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32, proti žalovanej KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, zastúpenej JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9 C 121/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. novembra 2017 sp. zn. 9 Co 8/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1 až 5 majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. septembra 2016 č. k. 9 C 121/2011-485 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 50.000,- eur, žalobkyni v 2. rade zaplatiť sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 3. rade zaplatiť sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 4. rade zaplatiť sumu 5.000,- eur a žalobkyni v 5. rade zaplatiť sumu 15.000,- eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že každému žalobcovi v 1. až 5. rade osobitne priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania rozhodne samostatným uznesením.

1.1 Žalobcovia si žalobou uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode. Žalobkyňa v 1. rade je dcérou zomrelého C. E. a narodila sa zo vzťahu žalobkyne v 5. rade a C. E., ktorí žili dlhodobo v druhovskom pomere a spoločne vychovávali svoju dcéru žalobkyňu v 1. rade. V čase smrti mala žalobkyňa v 1. rade takmer 3 roky. Žalobcovia v 2. a 3. rade sú rodičmi zomrelého C. E. a žalobca v 4. rade jeho bratom. Žalobkyňa v 5. rade bola ku dňu smrti C. E.

jeho stálou partnerkou a žili v druhovskom pomere. Porušením práva na život zomrelého C. E. došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie všetkých tých osôb, ktoré tvorili rodinu a medzi ktorými existovali pozitívne, sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy. Žalobkyňa v 1. rade si týmto návrhom zároveň uplatnila podľa ust. § 448 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.

1.2 V predmetnej veci súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol rozsudkom z 19. marca 2012 č. k. 9C/121/2011 - 168 tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 50.000,- eur, žalobkyni v 2. rade sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 3. rade sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 4. rade sumu 5.000,- eur, žalobkyni v 5. rade sumu 15.000,- eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Zároveň žalovanej uložil povinnosť zaplatiť pozostalostnú úrazovú rentu žalobkyni v 1. rade vo výške 200,- eur mesačne od 01. 06. 2008 do doby trvania nároku na výživné pre nezaopatrované dieťa vždy do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky - žalobkyni v 5. rade a od 01. 06. 2008 do 19. 03. 2012 v sume 9.200,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol. Žalovanú zaviazal zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok za návrh vo výške 3.042,- eur a titulom náhrady trov konania žalobcom v 1., 2., 3., 4. a 5. rade sumu 3.490,10 eur z titulu trov právneho zastúpenia k rukám právnej zástupkyňi žalobcov do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok súdu prvej inštancie, v jeho zamietajúcej časti týkajúcej sa nemajetkovej ujmy, napadli v zákonnej lehote odvolaním žalobcovia, ktorí sa domáhali zmeny rozsudku súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti tak, že žalovaná bude zaviazaná zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 150.000,- eur, žalobkyni v 2. rade sumu 90.000,- eur, žalobcovi v 3. rade sumu 90.000,- eur, žalobcovi v 4. rade sumu 90.000,- eur a žalobkyni v 5. rade sumu 90.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoj nárok odôvodňovali značne nepriaznivým dopadom tragédie, ktorá postihla najbližších príbuzných a ich psychiku, celkový zdravotný stav s tým, že smrť C. E. najsilnejším možným spôsobom zasiahla do ich osobnostných práv. Medzičasom získali informáciu o tom, že Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/127/2010 podal podnet Súdnemu dvoru Európskej únie na začatie konania o prejudiciálnej otázke, týkajúcej sa pasívnej legitimácie žalovanej, resp. rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu, a teda toho, či možno za škodu na zdraví považovať aj nemajetkovú ujmu. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti, týkajúcej sa nemajetkovej ujmy, ako aj v časti trov konania napadla taktiež v zákonnej lehote odvolaním žalovaná, ktorá sa domáhala zmeny rozhodnutia súdu v tejto časti a zamietnutia návrhu. Odvolací súd uznesením zo 14. marca 2013 č. k. 9Co/210/2012 - 211 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich a zamietajúcich výrokoch vo vzťahu k žalobcom v 1., 2., 3., 4. a 5. rade týkajúcich sa nemajetkovej ujmy, poplatkovej povinnosti a náhrady trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že odvolací súd nemal podmienky v zmysle § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb., ďalej aj „OSP“) pre zopakovanie dokazovania a možnosti vyzvať účastníkov konania k možnému inému posúdeniu pasívnej legitimácie žalovanej, keďže sa nedostavili na pojednávanie odvolacieho súdu ani zástupcovia strán, preto je potrebné predísť situácii, v ktorej by strany boli vystavené tzv. prekvapivým rozhodnutiam. V zmysle záveru odvolacieho súdu žalovaná nie je pasívne legitimovaná v tejto žalobe, preto pod pojem škoda na zdraví a náklady pri usmrtení nemožno subsumovať i náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd tiež považoval za potrebné v ďalšom konaní pripojiť k spisu poisťnú zmluvu, od ktorej si žalobcovia odvodzujú svoj nárok. Rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 19. marca 2012 zostal právoplatný iba v časti pozostalostnej úrazovej renty a úrokov z omeškania.

1.2.1. Súd prvej inštancie v nasledujúcom konaní uznesením z 19. septembra 2013 č. k. 9C/121/2011 - 277 prerušil konanie do rozhodnutia Súdného dvora Európskej únie o prejudiciálnej otázke v konaní vedenom pod č. C-22/12, na podnet Krajského súdu v Prešove v konaní pod sp. zn. 6Co/127/2010. Súdny dvor následne vo veci Katarína Haasová vs. Rastislav Petrík, Blanka Holigová, vedenej pod č. C-22/12, rozhodol rozsudkom z 24. októbra 2013.

1.3. Súd prvej inštancie po usmernení odvolacím súdom, doplnením poisťnej zmluvy do spisu, opätovne rozhodol rozsudkom dňa 27. januára 2014 pod č. k. 9C/121/2011- 336, keď zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 50.000,- eur, žalobkyni v 2. rade sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 3. rade sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 4. rade sumu 5.000,- eur, žalobkyni v 5. rade sumu 15.000,- eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. O trovách konania a náhrade súdneho poplatku rozhodol tak, že o týchto rozhodne dodatočným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli v zákonnej lehote odvolaním žalobcovia v 1. až 5. rade, a to v

zamietajúcej časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla v zákonnej lehote odvolaním i žalovaná, a to v jeho vyhovujúcej časti, domáhajúc sa zmeny rozsudku súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti tak, že súd návrh žalobcov v 1. až 5. rade na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v celom rozsahu zamietne. Odvolací súd uznesením z 28. mája 2015 č. k. 9Co/459/2014 - 392 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 221 odsek 1 písmeno f) a h) OSP z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a súd zároveň v tejto časti žalobcami uplatneného nároku nedostatočne zistil skutkový stav. Vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že oboznámiac sa s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ č. C-22/2012 zo dňa 24. októbra 2013 zmenil svoj skorší právny názor ohľadne posúdenia dôvodnosti uplatneného plnenia žalobcov, čo do základu uplatneného nároku vo vzťahu k žalovanej. Keď súd prvej inštancie ustálil, že žalovaná je v danom spore pasívne legitimovaným subjektom, dospel k správne právnemu názoru, poukazujúc pritom súčasne na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., z ktorého vyplýva všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby. Odvolací súd však poukázal na nedostatočné zdôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 157 OSP platného v čase rozhodovania odvolacím súdom, nakoľko vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Úlohou súdu prvej inštancie potom malo byť doplnenie dokazovania ohľadom priznanej náhrady s dôrazom na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu v tejto časti, ktorému súd doposiaľ nevenoval náležitú pozornosť.

1.4. Súd prvej inštancie následne po doplnení dokazovania v zmysle pokynu odvolacieho súdu rozhodol rozsudkom z 5. septembra 2016 č. k. 9 C 121/2011-485 spôsobom uvedeným v bode 1. tohto odôvodnenia. Po doplnení dokazovania a skonštatovaní zhody v tvrdení súdov prvej inštancie a odvolacieho súdu o danosti nároku žalobcu voči pasívne legitimovanej žalovanej, ktorý je inak krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď v zmysle ustanovenia § 4 odsek 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. je za škodu na zdraví potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu. Čo sa týka posúdenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy § 13 odsek 3 Občianskeho zákonníka, ktorý zakotvuje taxatívne dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, súd tak ako mu to nariadil odvolací súd, podrobne k týmto okolnostiam vypočul žalobcov, ktorí sa tejto náhrady nemajetkovej ujmy domáhajú a z ich podrobného výsluchu vyhodnotil, že stratu C. E., druhá žalobkyne v 5. rade a otca maloletej A. E., pociťujú tieto osoby najviac, pretože žili v spoločnej domácnosti. Čo sa týka žalobkyne v 5. rade, jedná sa o matku maloletej žalobkyne v 1. rade, družku nebohého C. E., s ktorou spolu zdieľali spoločnú domácnosť a mali vzťah intímny od roku 2003. Čo sa týka okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, bola to dopravná nehoda v danom prípade s tým, že vodič, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, Q. E., nebol v žiadnom vzťahu s nebohým C. E., jednoducho porušil povinnosti zákona o cestnej premávke a nedal prednosť v jazde nebohému C. E.. V minulosti nemali k sebe žiadny citový vzťah a ani dobrovoľne neplnil škodca poškodenému z titulu náhrady škody alebo nemajetkovej ujmy. Ďalej súd zohľadnil predovšetkým najintenzívnejšie interpersonálne väzby nebohého so žalobcami, ako aj na skutočnosti, aký život viedli spoločne pred smrťou nebohého a aký vedú po jeho smrti s tým, že jedine žalobkyňa v 5. rade je tá, u ktorej nastalo čiastočné zlepšenie, keďže medzičasom nadviazala známosť už s iným mužom, ktorá trvá dva roky a jedná sa zrejme už o trvalý vzťah. Maloletá nemá s týmto pánom žiadne problémy, stýkajú sa. Väčší zásah do oblasti psychickej utrpeli rodičia, ktorí tak, ako bolo preukázané, aj osem rokov po smrti svojho syna zle znášajú túto stratu. Nepôsobí to dobre ani na ich zdravotný stav. Súdom bolo preto toho názoru, že takto určené náhrady nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov, ako ich súd rozhodol a určil vo výroku tohto rozsudku, sú dôvodné, spravodlivé, v súlade so zákonom a najmä nie sú neprimerane vysoké oproti požadovaným, ktoré žiadali žalobcovia v žalobe. Súdom zohľadnil všetky rozhodnutia, ktoré sa týkajú obdobných sporov v rámci aj eurokonformného výkladu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, 2, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 428 OZ, § 1 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3, 4, § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., čl. 1 ods. 2, čl. 3 ods. 1, čl. 1 ods. 1, čl. 3 Smernice Rady 90/232/EHS Smernice Rady 72/166/EHS.

2. Na odvolanie žalobcov a žalovanej Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30.

novembra 2017 č. k. 9 Co 8/2017 - 542 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 1. do sumy 15.000,- € potvrdil a vo zvyšnej vyhovujúcej časti vo vzťahu k žalobkyni 1. zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol. Druhým výrokom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV., V., VI., VII., VIII. a IX, ktorými čiastočne vyhovel žalobám a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 3. rade zaplatiť sumu 10.000,- eur, žalobcovi v 4. rade zaplatiť sumu 5.000,- eur a žalobkyni v 5. rade zaplatiť sumu 15.000,- eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku X., ktorým súd prvej inštancie zamietol vo zvyšku žalobu, zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni v 5. rade sumu 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch XI., XII., XIII., XIV. a XV. týkajúcich sa trov konania potvrdil. Žalobcom v 1. až 5. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení dospel k záveru, že nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy ako pozostalých po obeti dopravnej nehody, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkej osoby, je zahrnutá do zákonného poistného krytia o náhrade škody, žalovaná je pasívne legitimovaná v tejto veci a jej odvolanie je z tohto dôvodu nedôvodné. Pri rozhodovaní o výške náhrady zohľadňoval skutočnosť, že došlo k zásahu do práva na rodinný a súkromný život žalobcov, ako aj s prihliadnutím na status žalobcov vo vzťahu k zomrelému. Ustálil, že vzhľadom k tomu, že žalovaná v 5. rade - družka zomrelého, ktorá s ním žila v spoločnej domácnosti spoločne s maloletou žalobkyňou v 1. rade, prišla jeho smrťou o svojho partnera a zároveň otca svojho dieťa, s ktorým tvorili rodinu, smrťou zomrelého utrpela najväčšiu ujmu. Žalovaná v 5. rade smrť partnera ťažko prežívala, bola v šoku, prvý polrok si nič nepamätala a určitú dobu bývala u svojich rodičov, aby nebola s maloletou sama. Aj keď si žalobkyňa v 5. rade po dlhšom čase našla nového partnera, to, že spolu s otcom svojho dieťaťa nebude už nikdy tvoriť rodinu je nenapraviteľná ujma. U žalobkyne v 1. rade odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že v čase smrti svojho otca mala tri roky, teda išlo o malé dieťa, ktoré napriek tomu, že prišlo o otca, vzhľadom k svojmu veku nie je až do takej miery schopné v tom čase túto ujmu pociťovať. Ujma u žalobkyne v 1. rade sa prejavuje viac s odstupom času, pretože tým, že je staršia si túto jej stratu postupne viac uvedomuje. To korešponduje aj s tým, že podľa jej matky si maloletá bezprostredne situáciu až tak neuvedomovala, ale po tom, ako začala chodiť na základnú školu, s ňou navštevovala psychologickú poradňu. Tým, že žalobkyne v 1. a 5. rade žili so zomrelým v spoločnej domácnosti, jeho smrť sa ich dotkla najbezprostrednejšie, pretože jeho neprítomnosť stále pociťovali. U žalobcov v 2. a 3. rade ako rodičov odvolací súd zohľadnil to, že so synom mali dobré vzťahy, syn ich spolu s vnučkou často navštevoval a pre rodiča nie je horšieho, ako prežiť vlastné dieťa. Žalobca v 4. rade ako brat zomrelého, aj keď mal s bratom dobrý vzťah, keďže má už vlastnú rodinu, navštevovali sa a trávili spolu menej času, čo odvolací súd zohľadnil pri výške nemajetkovej ujmy. Odvolací súd pri výške nemajetkovej ujmy zohľadnil závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorá, keďže ide o smrť človeka je tou najväčšou ujmovou a nedá sa nahradiť žiadnym finančným ekvivalentom, ako aj okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, teda to, že išlo o nedbanlivostné konanie a výšku nemajetkovej ujmy u jednotlivých žalobcov určil aj zohľadniac rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v obdobných prípadoch, ako aj rozhodovaciu prax ostatných súdov v obdobných veciach, keď žalobcami uplatňovanú výšku nemajetkovej ujmy považoval za neprimerane vysokú.

3. Proti potvrdzujúcim výrokom uvedeného rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. c/ zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa jej názoru spočíva napadnutý rozsudok na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Súdny vyvodili jej pasívnu vecnú legitímáciu z neprípustne rozširujúceho výkladu ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „zákon o PZP“), ignorujú platnú vnútroštátnu právnu úpravu a donedávna konštantnú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Takým výkladom zákona sa krajský súd snaží priznať smerniciam EÚ priamy účinok vo vzťahu k žalovanej a de facto tak prostredníctvom moci súdnej ad hoc nahradiť činnosť zákonodarnej moci. Žalovaná má za to, že v zmysle platného a účinného vnútroštátneho práva v zmysle zákona o PZP nie je pasívne legitimovaná na uplatňovanie nárokov z

titulu zásahu do osobnostných práv žalobcov, keďže zákon o PZP sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv žalovanej žiadnym spôsobom neukladá. Uvedené nevyplýva ani z rozsudku ESD, preto taký záver považuje za nesprávne právne posúdený. Európsky súdny dvor je oprávnený podávať výklad smerníc zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami, nemôže však podávať výklad vnútroštátneho práva. Súkromné právo je oprávnený vykladať iba národný súd. Výklad ESD by bolo možné uplatniť v situácii, pokiaľ by taká úprava bola obsahom vnútroštátneho práva, čo však nie je. Žalovaná poukázala na rozhodnutia IV. ÚS 60/2010, I. ÚS 137/2007, 3 Cdo 18/2013, 3 Cdo 176/2012 (R 127/2014), 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012, 8 Cdo 219/2016, z ktorých vyplýva, že odvolací súd interpretoval ustanovenia tohto zákona spôsobom, ktorý sa priechi právnym záverom vyjadreným najvyšším súdom. Vzhľadom na skutočnosť, že od roku 2001 nedošlo k legislatívnym zmenám v zákonom ustanovení, nie je ani v čase po rozsudku ESD legitímny dôvod meniť výklad ustanovení, opačný postup potom svedčí len o snahe zhojiť nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EÚ. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplňať medzery vnútroštátneho právneho predpisu ustanoveniami smerníc, nemôže však smernice vykladať v rozpore s vnútroštátnym právom. Smernica nemôže mať horizontálny, ani obrátený vertikálny priamy účinok. Ak by však žalovaná pripustila možnosť subsumovať pod pojem škody na zdraví aj nemajetkovú ujmu pozostalých, namietla postup odvolacieho súdu, ktorý po vyhodnotení pasívnej legitímácie žalovanej nepovažoval za právne relevantnú otázku príčinnej súvislosti nemajetkovej ujmy s udalosťou. Poukázal pritom na rozhodnutia 2Cdo/73/2003 (R 61/2008) a rovnako tak aj R 7/1979, podľa ktorých príčinná súvislosť nie je daná, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna. Absencia takého posúdenia spôsobuje taktiež následok nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadala preto rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku zmeniť tak, že žalobu zamietne. Spolu s dovolaním žiadala odložiť vykonateľnosť rozhodnutia z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré spočívajú v pravdepodobnosti, že vec bude predložená veľkému senátu najvyššieho súdu, pričom zároveň je potrebné zabrániť vykonaniu exekúcie, ktorou by bol zmarený účinok rozhodnutia o podanom dovolaní.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že nepovažujú za správne tvrdenie žalovanej o rozporuplnosti rozhodovania súdov, keďže v súčasnosti sú právne názory na nastolenú otázku už zjednotené v prospech krytia nemajetkovej ujmy zákonným poistením a pasívnej legitímácie žalovanej, pričom odvolaciemu súdu už nezostalo iné než sa prispôbiť tejto praxi, s čím sa žalobcovia plne stotožňujú. Nejednoznačné rozhodovanie súdov podľa názoru žalobcov definitívne vyriešil Ústavný súd SR vo veci III. ÚS 666/2016, z ktorého vyplýva nevyhnutnosť slovenských súdov prihliadať na vôľu únievého zákonodarcu a v súvislosti s tým prijať aj európske chápanie pojmu škoda, ktorá má zahŕňať aj nemajetkovú ujmu. Odvolací súd presvedčivo zdôvodnil svoj právny záver, preto napadnuté rozhodnutie nevykazuje žiadne znaky, pre ktoré by bolo dovolanie prípustné, či úspešne podané. Navrhli preto, aby súd dovolanie zamietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je prípustné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

7. Žalovaná v dovolaní celkom jednoznačne uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom riešená rozdielne.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

9. Definíciu ustálenej rozhodovacej praxe podal judikát R 71/2018. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vtedy, keď dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je povinný označiť rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o dovolateľom nastolenej právnej otázke rozhodoval rozdielne (1 Cdo 179/2017, 2 Cdo 37/2018, 3 Cdo 48/2018, 4 Cdo 21/2017, 6 Cdo 22/2017, 7 Cdo 25/2018, 8 Cdo 141/2017). Skutočnosť, že dovolateľ, ktorý vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, neuvedie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, je dovolacím súdom považovaná za absenciu náležitostí dovolania v zmysle § 431 až 435 CSP (1 Cdo 206/2016, 8 Cdo 141/2017, 8 Cdo 50/2017).

10. Žalovaná v danom prípade založila dovolanie na spochybnení správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Na podporu svojej argumentácie o nesprávnosti právnych záverov prijatých odvolacím súdom označila rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016.

10.1. Najvyšší súd v uznesení sp.zn. 4 Cdo 168/2009 dospel k záveru, že povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 301/2012 poukázal na nedostatok pasívnej legítimácie poisťovne v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. Na totožných záveroch založil svoje rozhodnutie sp.zn. 8 Cdo 219/2016, v ktorom zotrval na tom, že povinné zmluvné poistenie upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. nekryje ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv pozostalých po obeti dopravnej nehody. Je zrejmé, že tieto, žalovanou označené a citované, rozhodnutia najvyššieho súdu spočívajú na rovnakých právnych záveroch a nepredstavujú „rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“.

10.2. Vzhľadom na to, že žalovaná vo svojom dovolaní poukázala len na rozhodnutia založené na rovnakých (nie rozdielnych) právnych záveroch a ničím nekonkretizovala rozhodnutia najvyššieho súdu spočívajúce na odlišných právnych záveroch (predstavujúcich „rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“), dovolací súd - riadiac sa ustálenou rozhodovacou praxou (viď bod 9. tohto uznesenia) - musí konštatovať, že v dovolaní žalovanej absentujú náležitosti dovolania v zmysle § 431 až 435 CSP, čo dovolaciemu súdu znemožňuje uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

11. Nad rámec vyššie uvedeného dovolací súd poznamenáva, že 9. októbra 2018 sa uskutočnilo rokovanie občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, na ktorom bolo prijaté uznesenie o uverejnení rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 6 MCdo 1/2016 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Toto rozhodnutie bolo neskôr publikované ako judikát R 61/2018, právna veta ktorého znie: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legítimovaná“. Týmto postupom najvyššieho súdu bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov v predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

12. Na záver dovolací súd poukazuje na to, že žalovaná už podala dovolania vo viacerých skutkovo a právne obdobných sporoch. Z obsahu rozhodnutí najvyššieho súdu (2 Cdo 41/2018, 2 Cdo 52/2018, 2 Cdo 131/2018, 3 Cdo 78/2019, 4 Cdo 91/2018, 6 Cdo 207/2017, 6 Cdo 226/2017) mala možnosť oboznámiť sa s tým, že dovolací súd právne otázky, ktoré nastolila aj v tomto prípade, posudzuje už v súlade s právnymi závermi, na ktorých spočíva judikát R 61/2018.

13. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

14. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.